

# Högskoleprovet<sup>©</sup>

Svarshäfte nr.

## BLOCK 2

DELPROV 3

DTK d

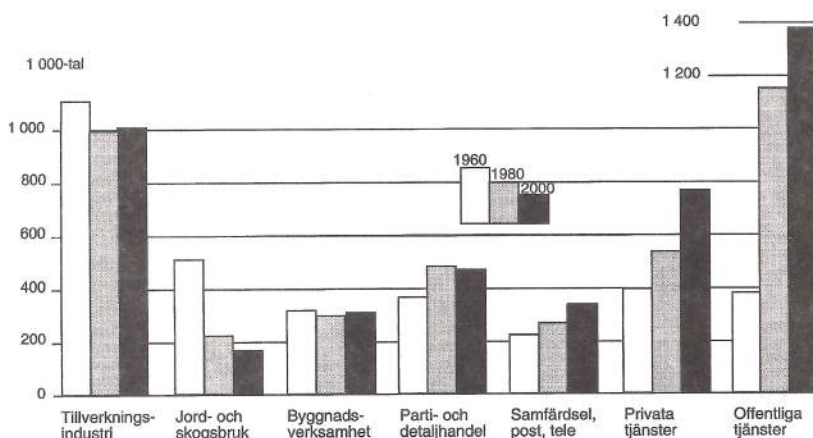
### Anvisningar

### Provet innehåller 20 uppgifter

Provet innehåller diagram, tabeller, kartor och andra grafiska framställningar. Materialet är hämtat från olika källor. Eftersom det lyfts ut ur sitt ursprungliga sammanhang, har vissa tillägg ibland gjorts för att förklara en del begrepp och förhållanden.

Uppgifterna ska lösas med hjälp av den information som finns på respektive uppslag. Till varje uppgift finns det fem svarsförslag. Välj det som **bäst** besvarar frågan.

### Övningsexempel



Med hur mycket minskade antalet förvärvsarbetande inom jord- och skogsbruket mellan åren 1960 och 1980?

- A En fjärdedel
- B En tredjedel
- C Hälften
- D Två tredjedelar
- E Tre fjärdedelar

Antal förvärvsarbetande i olika näringsgrenar 1960 och 1980 samt förväntat antal förvärvsarbetande år 2000.

Antalet förvärvsarbetande inom jord- och skogsbruket var 1960 ungefär 500 000 och 1980 ungefär 230 000. Minskningen var ungefär 270 000, vilket är något mer än hälften av 500 000. Rätt svar blir alltså C, det svarsförslag som bäst besvarar frågan.

Alla svar ska föras in i svarshäftet. Det ska ske **inom** provtiden.

**MARKERA TYDLIGT!**

Om du inte kan lösa en uppgift, försök då att bedöma vilket svarsförslag som verkar mest rimligt. Du får inget poängavdrag om du svarar fel.

På nästa sida börjar provet som innehåller **20 uppgifter**.













**PROVTID: 50 minuter**

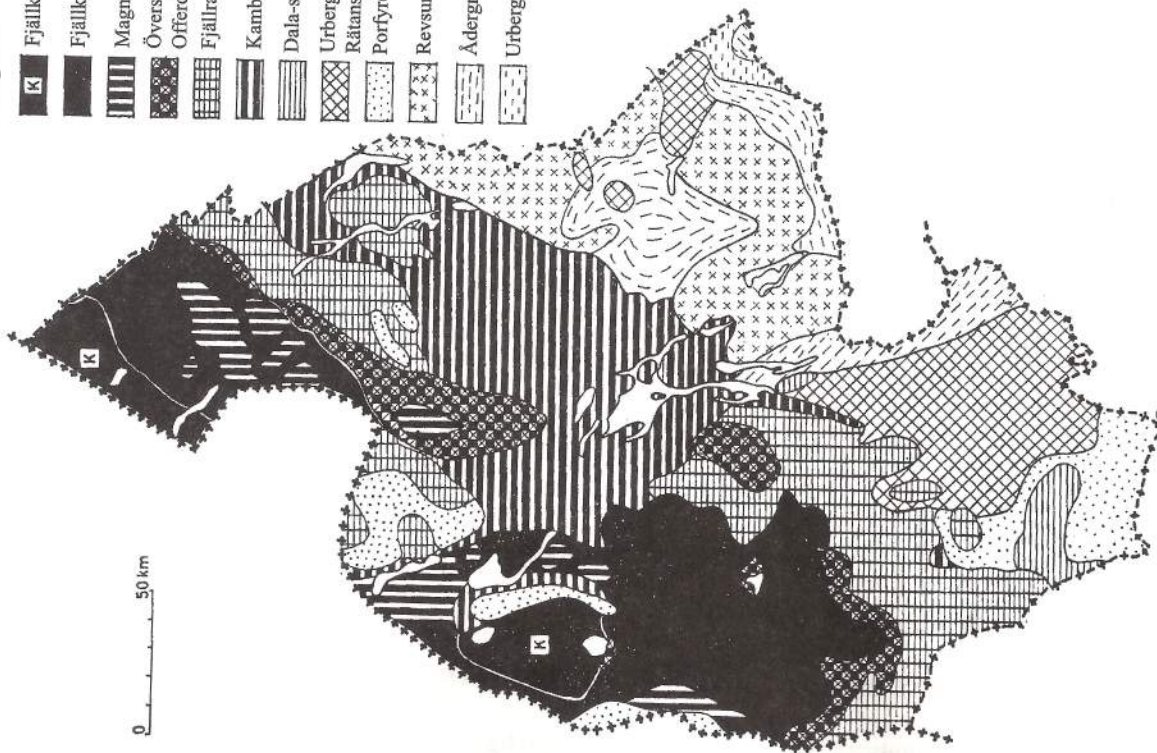
**BÖRJA INTE MED PROVET FÖRRÄN PROVLEDAREN SÄGER TILL!**

Tillstånd har inhämtats att publicera det upphovsrättsligt skyddade material som ingår i detta prov.

# GEOLOGIN I JÄMTLANDS LÄN

## Bergarter<sup>1</sup>


-  Fjällkedjans koliskifferar
-  Fjällkedjans seveskifferar
-  Magmabergarter i fjällkedjan
-  Överskjutna urbergarter i fjällkedjan såsom Offerdalskiffer och Tännäs ögongnejs
-  Fjällrandbildningar: sparagmiter, skifferar och graniter
-  Kambro-silur-avlagringar
-  Dala-sandsten
-  Urbergets yngsta graniter, såsom Rätans- och Ragunda-graniter
-  Porfyrer
-  Revsundsgraniter
-  Ådergnejser
-  Urbergssediment



## Berggrunden i Jämtlands län.

<sup>1</sup> Bergarterna är kronologiskt ordnade med den yngsta överst.



-  Svavelkismalm
-  Kopparmalm
-  Zinkmalm
-  Järnmalm
-  Kvarts, kvartsit, kvartssalt
-  Magnesit
-  Talk
-  Skiffer
-  Byggnadskalksten
-  Kalksten

## Fyndigheter av malmer, mineraler och bergarter i Jämtlands län.

1. Jämtlands största sjö är belägen i ett område med kambro-siluravlagringar.

**Hur långt är det fågelvägen mellan den nordligaste och den sydligaste punkten i detta område?**

- A 90 km
- B 110 km
- C 160 km
- D 230 km
- E 260 km

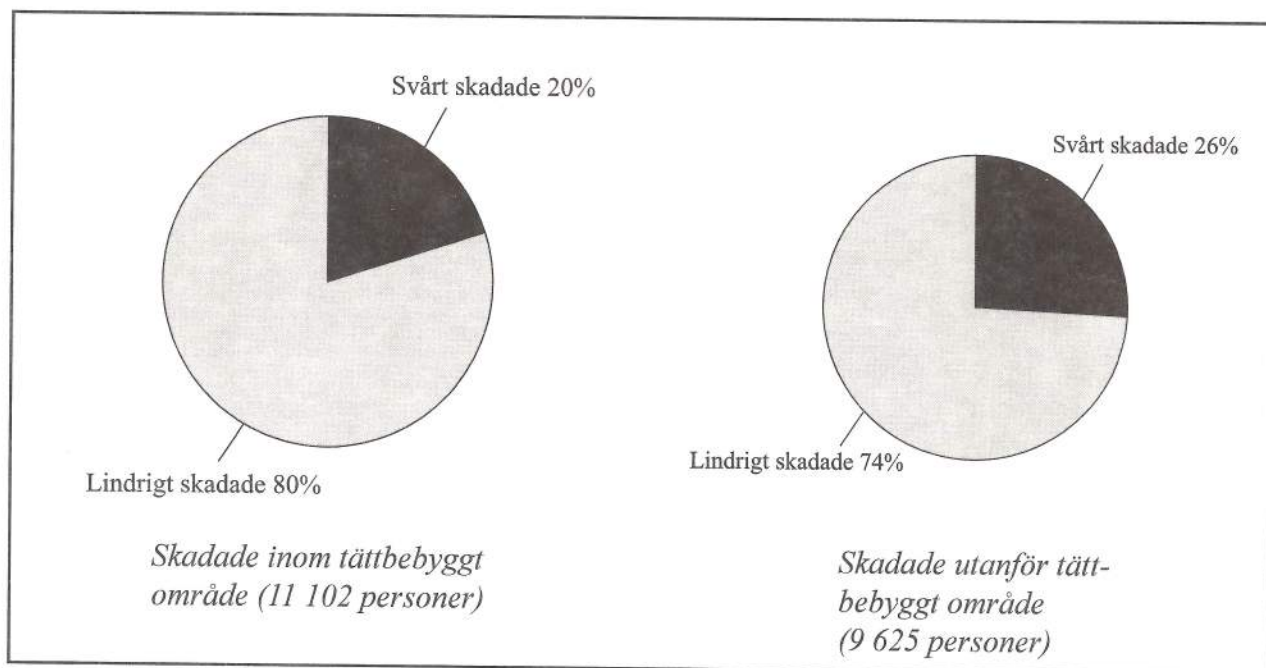
2. **Vilken plats avses?**

Platsen ligger strax väster om en sjö, i ett område där de yngsta bergarterna dominerar. På platsen finns en fyndighet, och cirka 35 km därifrån i nordöstlig riktning finns en fyndighet med samma innehåll.

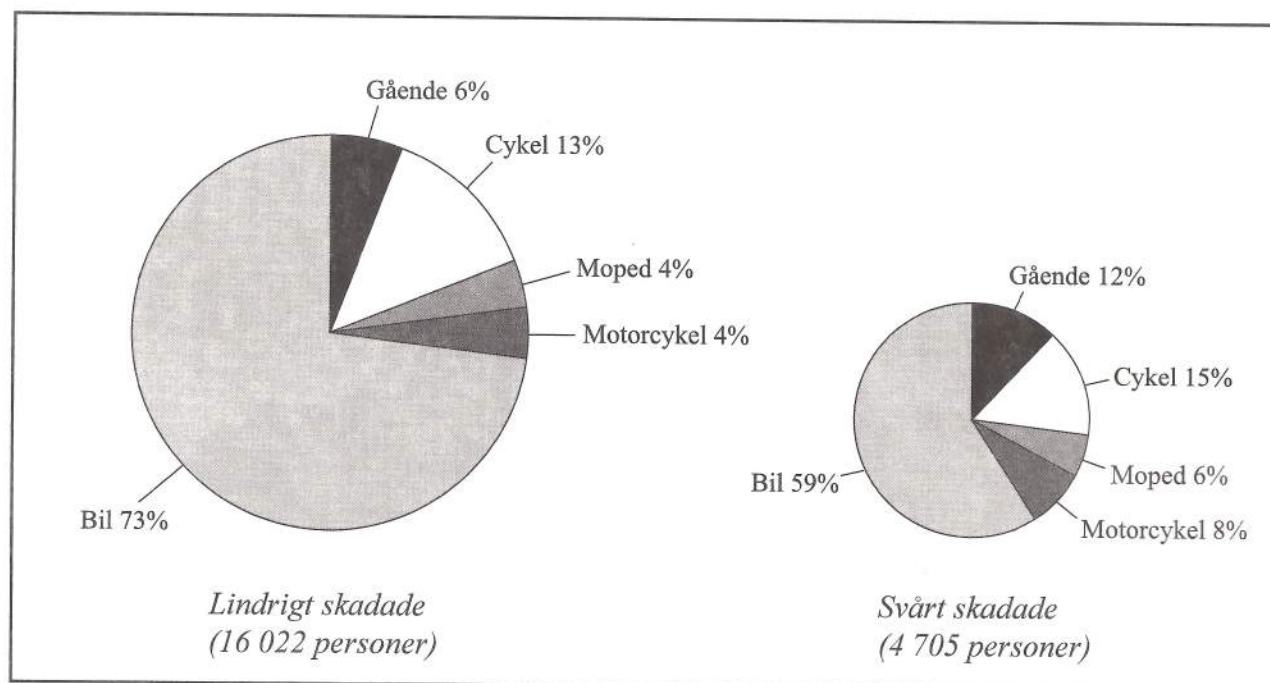
- A Brunflo
- B Handöl
- C Lien
- D Ljusnedal
- E Nordhallen



## SKADADE VID VÄGTRAFIKOLYCKOR SOM POLISRAPPORTERATS I SVERIGE 1992



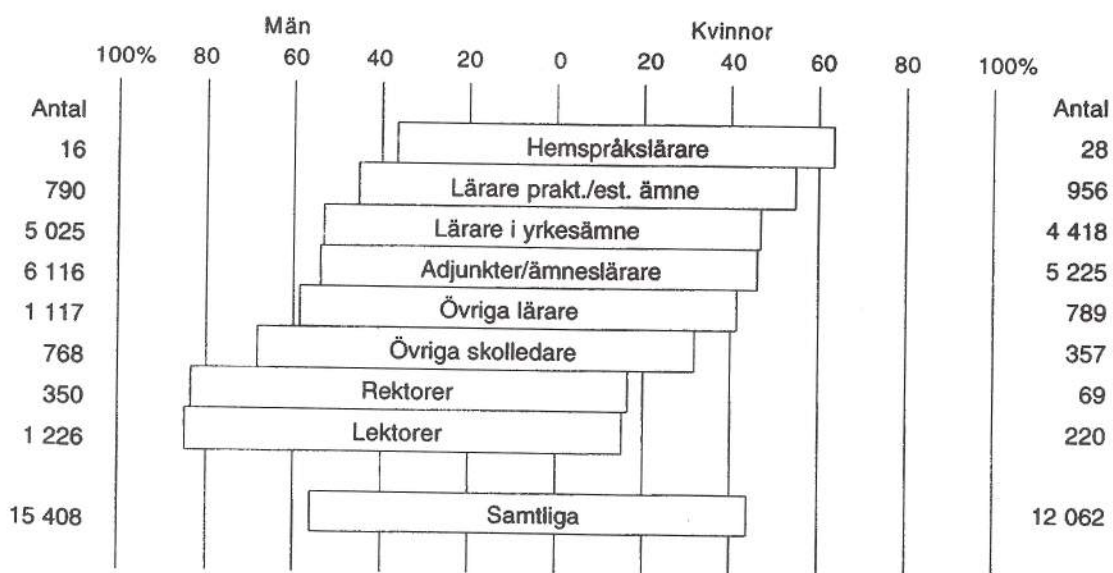
Trafikskadade personer 1992 fördelade efter olycksplatsens läge och skadans grad. Procent.



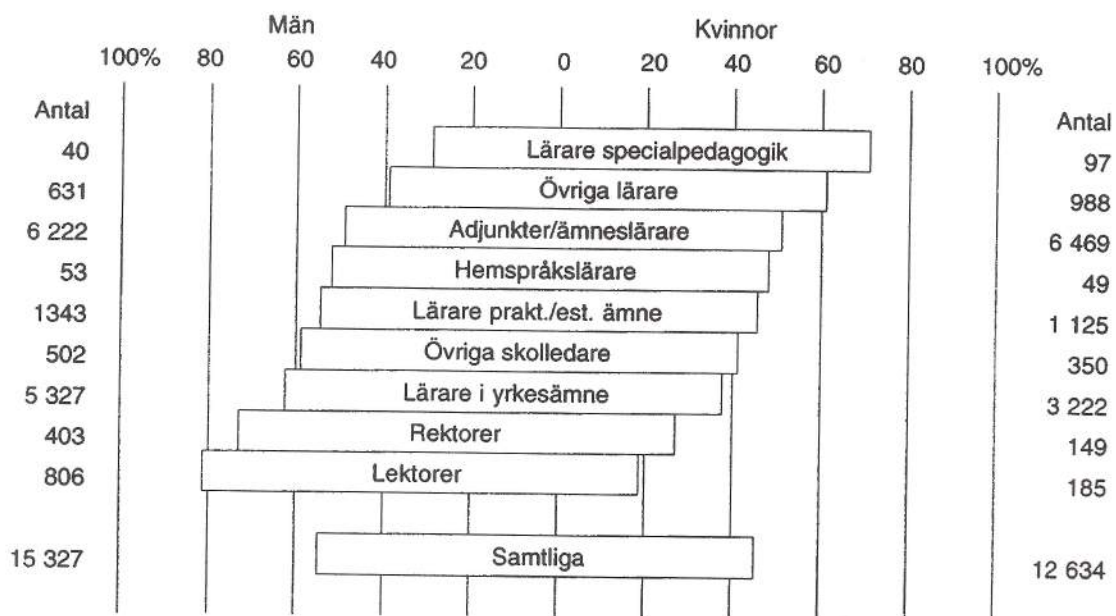
Trafikskadade personer 1992 fördelade efter skadans grad och färdssätt. Procent.

3. **Hur stor andel av de trafikskadade skadades inom tätbebyggt område?**
- A 25 procent
  - B 45 procent
  - C 55 procent
  - D 65 procent
  - E 75 procent
4. **Hur många var cyklisterna som blev lindrigt skadade jämfört med de cyklister som blev svårt skadade?**
- A En tredjedel så många
  - B Hälften så många
  - C Lika många
  - D Dubbelt så många
  - E Tre gånger så många

# PERSONALKATEGORIER I GYMNASIESKOLAN 1983 OCH 1993



Personalkategorier inom gymnasieskolan 1983 uppdelade på män och kvinnor. Antal och procent.



Personalkategorier inom gymnasieskolan 1993 uppdelade på män och kvinnor. Antal och procent.

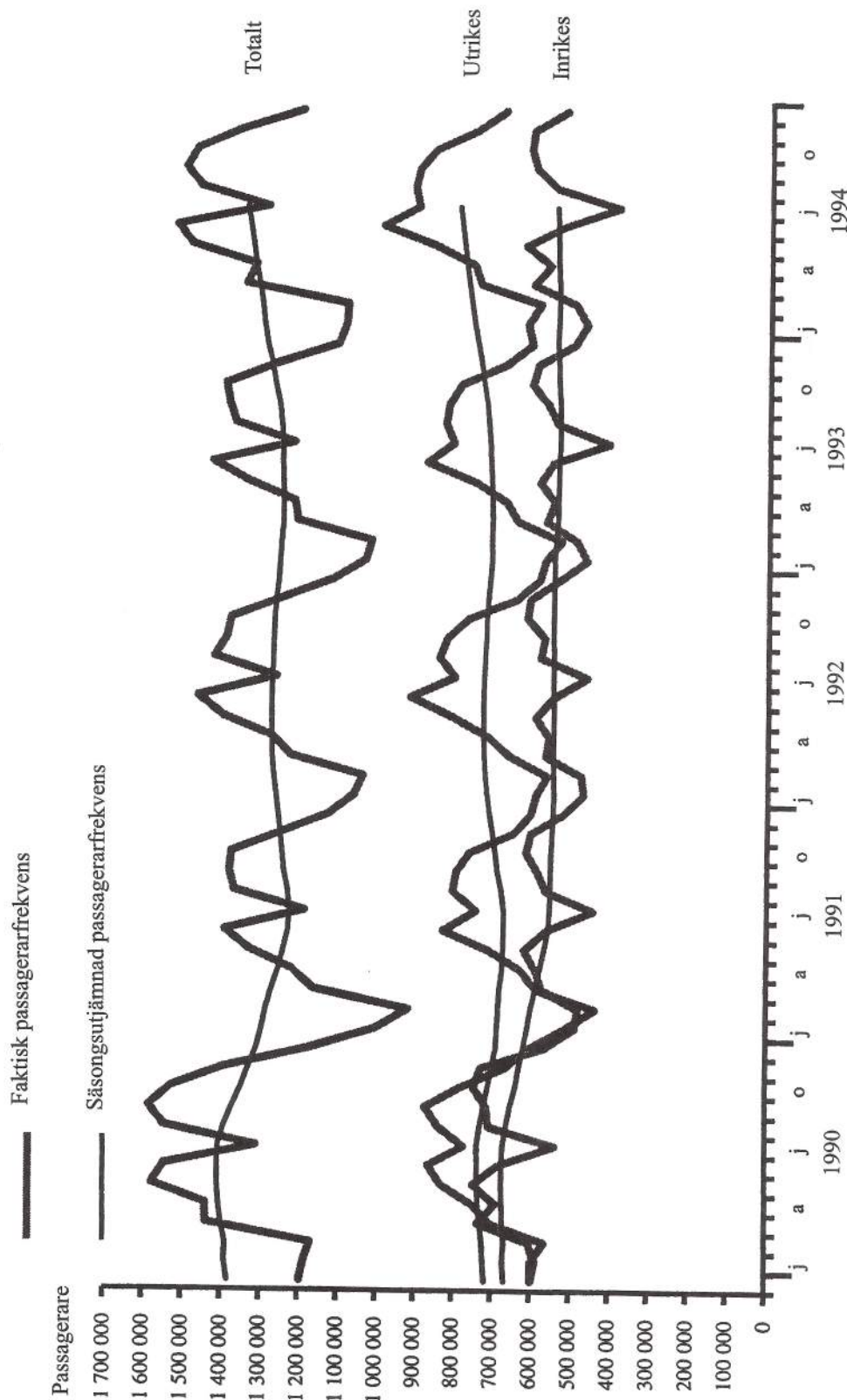
5. Vilken personalkategori uppvisar den största ökningen för kvinnor, i antal räknat, mellan 1983 och 1993?

- A Adjunkter/ämneslärare
- B Lärare i prakt/est ämne
- C Lärare i yrkesämne
- D Rektorer
- E Övriga lärare

6. Vilken av följande personalkategorier hade procentuellt sett ökat mest 1993 jämfört med 1983?

- A Adjunkter/ämneslärare
- B Hemspråkslärare
- C Lärare i prakt/est ämne
- D Lärare i yrkesämne
- E Rektorer

# SVENSK FLYGTRAFIK 1990-1994



Passagerarantalet i svensk linje- och chartertrafik månadsvis januari 1990-december 1994. Totalt och uppdelat på utrikes och inrikes trafik. Diagrammet visar också säsongutjämnade passagerarfrekvenser.



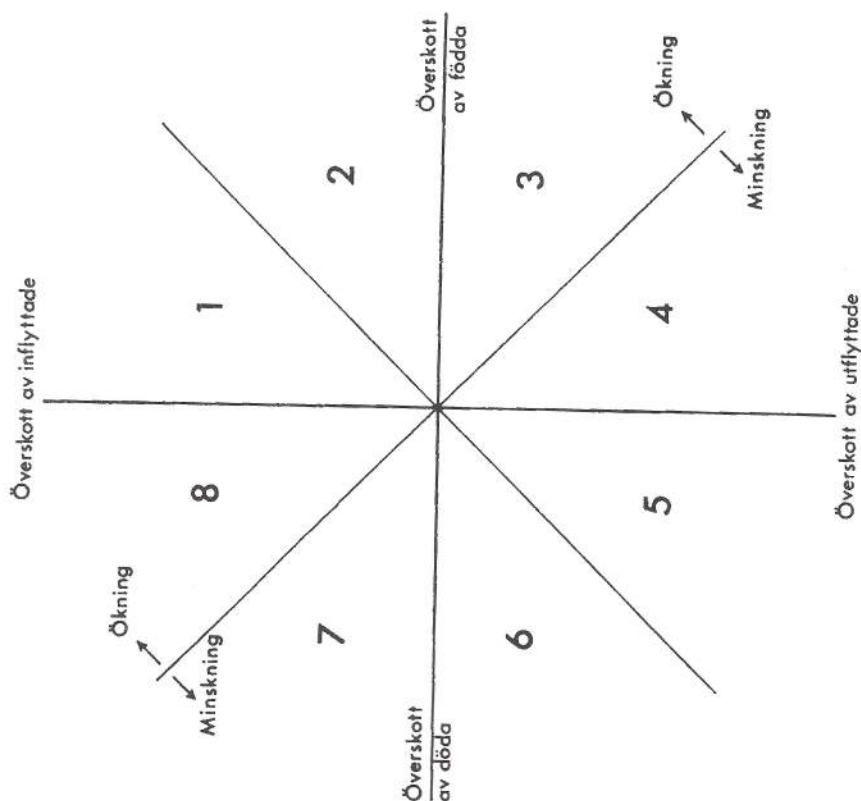
7. Hur mycket skilde det som mest under en månad i faktisk passagerarfrekvens mellan utrikes och inrikes trafik under den redovisade tiden?

- A 250 000 passagerare
- B 400 000 passagerare
- C 500 000 passagerare
- D 750 000 passagerare
- E 900 000 passagerare

8. Under den redovisade tiden var den totala faktiska passagerarfrekvensen som högst i september 1990. Hur många procent lägre var den i februari året därpå?

- A 10 procent
- B 25 procent
- C 40 procent
- D 55 procent
- E 70 procent

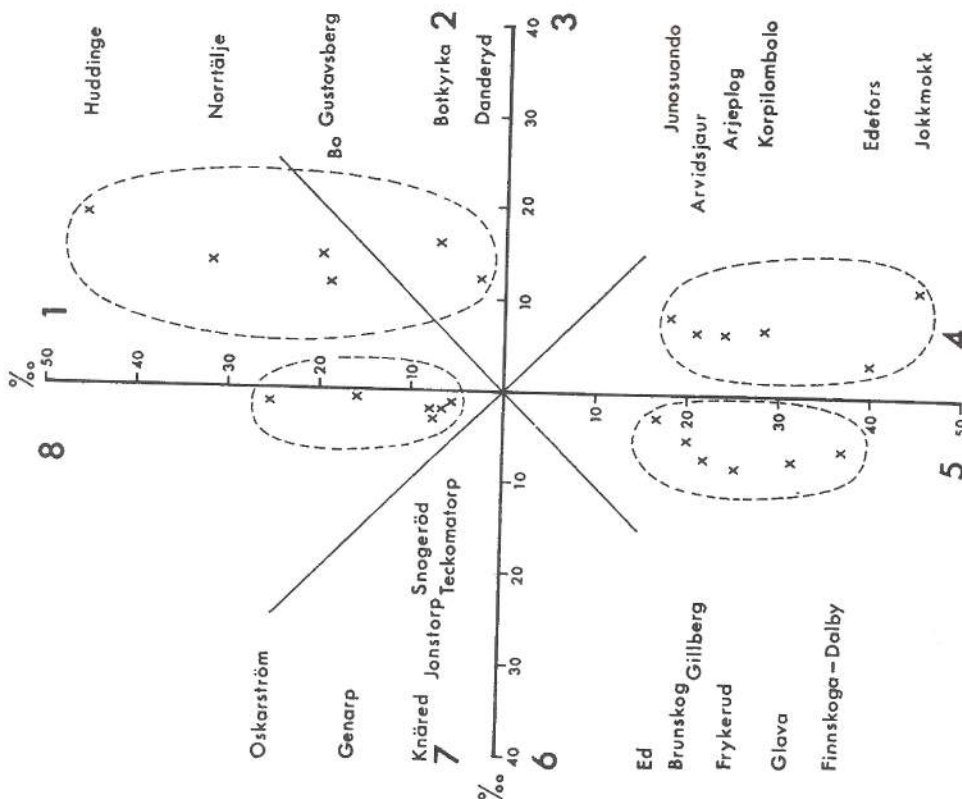
# DEN DEMOGRAFISKA KLOCKAN



## Demografisk analysmodell.

Genom kombination av de fyra demografiska komponenterna – överskott av inflyttade, utflyttade, födda respektive döda – framträder åtta olika demografiska förändringstyper, som var och en motsvaras av en av diagrammets sektorer.

- Sektor 1: Överskottet av inflyttade > överskottet av födda. Resultat: Folkökning
- Sektor 2: Överskottet av födda > överskottet av inflyttade. Resultat: Folkökning
- Sektor 3: Överskottet av födda > överskottet av utflyttade. Resultat: Folkökning
- Sektor 4: Överskottet av utflyttade > överskottet av födda. Resultat: Folkminskning
- Sektor 5: Överskottet av utflyttade > överskottet av döda. Resultat: Folkminskning
- Sektor 6: Överskottet av döda > överskottet av utflyttade. Resultat: Folkminskning
- Sektor 7: Överskottet av döda > överskottet av inflyttade. Resultat: Folkminskning
- Sektor 8: Överskottet av inflyttade > överskottet av döda. Resultat: Folkökning



Demografiska förändringar i fyra grupper av kommuner 1965. Varje kryss representerar en kommun, vars namn anges i nivå med krysset. Överskott av födda, döda, inflyttade respektive utflyttade anges i promille av folkmängden i respektive kommun.

9. Vilken kommun noterade ett överskott av inflyttade som i promille räknat var dubbelt så stort som Genarps?

A Edefors  
B Finnskoga-Dalby  
C Knäred  
D Norrtälje  
E Oskarström

10. Vilken kommun avses?

Kommunen noterade en folkminskning till följd av att överskottet av utflyttade var större än överskottet av födda. Överskottet av utflyttade var här dubbelt så stort som överskottet av födda. Jämfört med övriga kommuner i samma sektor hade denna kommun, i promille räknat, det minsta överskottet av utflyttade.

A Arvidsjaur  
B Ed  
C Edefors  
D Finnskoga-Dalby  
E Junosuando

# FÖRSURNINGEN I SVENSKA SJÖAR 1990

Grad av försurning i svenska sjöar 1990 uppdelade efter län. Antal och areal (km<sup>2</sup>).

län	obetydlig försurning		måttlig försurn.		kraftig försurn.		mkt kraftig försurn.	
	antal	areal	antal	areal	antal	areal	antal	areal
Stockholm	750	330	0	0	0	0	5	2
Uppsala	210	125	0	0	0	0	0	0
Södermanland	610	580	0	0	15	0,5	60	5
Östergötland	1630	1100	30	4	40	1,5	240	15
Jönköping	1125	550	65	15	10	4	120	20
Kronoberg	270	800	0	0	50	20	170	65
Kalmar	1600	500	0	0	0	0	130	9
Gottland	80	30	0	0	0	0	0	0
Blekinge	600	100	0	0	0	0	60	4
Kristianstad	170	190	0	0	0	0	35	15
Malmöhus	115	85	0	0	0	0	8	0,6
Halland	260	170	0	0	15	2	180	30
Gbg o Bohus	430	150	25	4	35	5	90	7
Älvsborg	1450	850	0	0	100	4	570	50
Skaraborg	230	270	5	0,2	5	0,2	30	125
Värmland	800	1100	280	100	540	230	1100	250
Örebro	740	600	95	40	130	40	270	25
Västmanland	440	270	10	0,3	30	3	70	8
Kopparberg	4150	1700	780	130	800	190	430	45
Gävleborg	2900	1450	40	1,5	60	8	40	1,5
Västernorrland	3400	1350	15	12	75	25	25	8
Jämtland	5700	3800	1270	450	500	60	50	2
Västerbotten	9500	3500	1000	65	1000	100	600	60
Norrbottn	24400	7000	4400	400	1600	110	350	13
Väner	1	5648						
Vättern	1	1900						
Mälaren	1	1140						
Hjälmaren	1	484						
summa	61 500	36 000	8 000	1 200	5 000	800	4 650	750
							4 000	475

Vintern 1990 genomförde naturvårdsverket och länsstyrelserna en riksomfattande sjöinventering. Vid inventeringen undersöktes försurningsgrad samt behov och effekter av kalkning i ett antal slumpvis utvalda sjöar i varje län.

Uppgifterna i tabellen är uppskattningar som anger graden av försurning för det totala antalet sjöar och den totala sjöarealen per län. De är baserade på mätdata från de sjöar som ingick i inventeringen. Varje sådan sjö kan sägas representera inte bara sig själv, utan också ett antal icke provtagna sjöar med likartade egenskaper. Eftersom beräkningarna delvis är osäkra, har talen avrundats i lämplig utsträckning.

De fyra största sjöarna redovisas separat. Uppgifterna om dem ingår dock i summorna på tabellens nedersta rad.



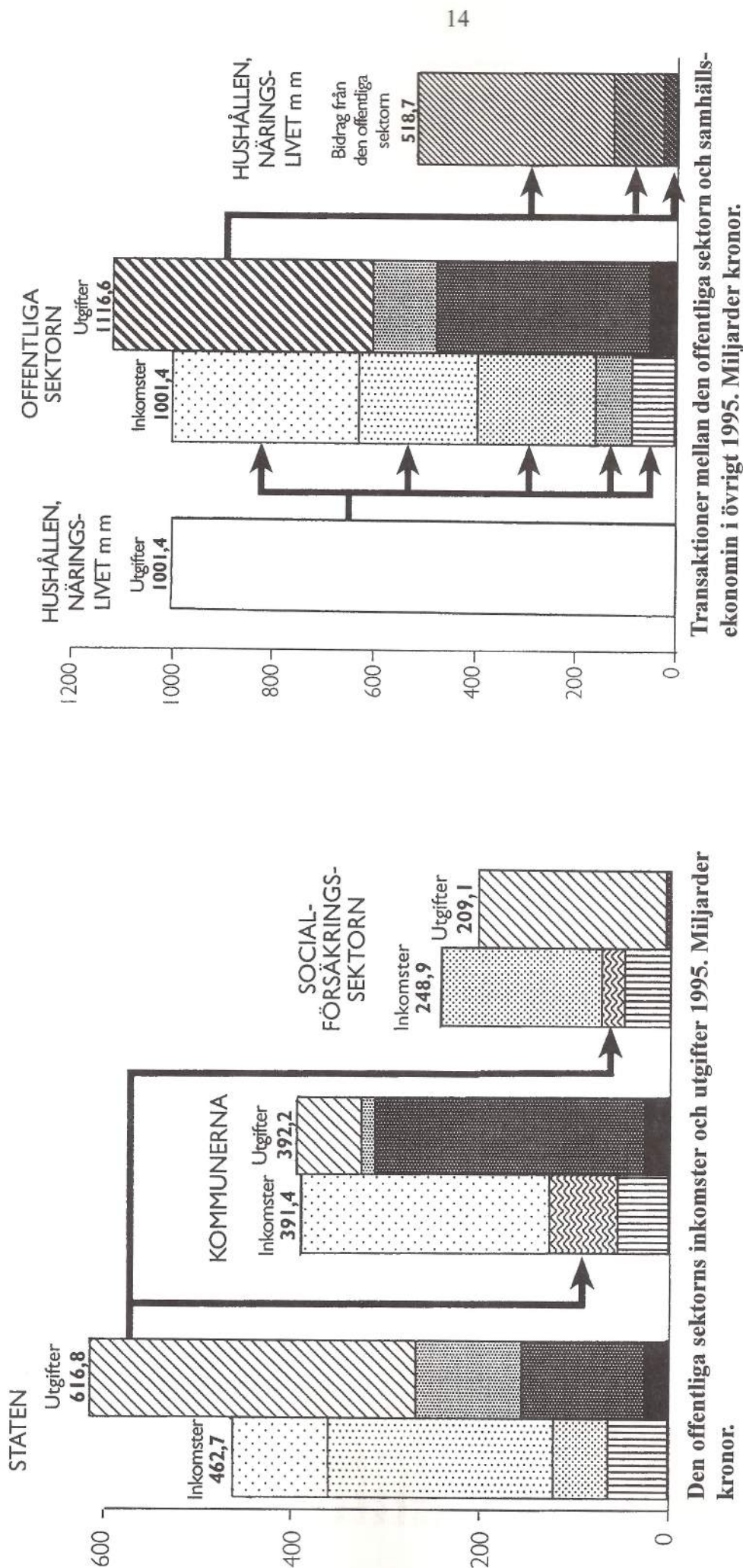
11. Vilket län hade den största sjöarealen som var mer än obetydligt försurad?

- A Kronoberg
- B Älvsborg
- C Värmland
- D Kopparberg
- E Västerbotten

12. Hur många var de obetydligt försurade sjöarna i Sverige jämfört med de måttligt, kraftigt och mycket kraftigt försurade sjöarna?

- A Tre gånger så många
- B Fyra gånger så många
- C Fem gånger så många
- D Sex gånger så många
- E Sju gånger så många

# DEN OFFENTLIGA SEKTORNS FINANSER 1995



Den offentliga sektorns inkomster och utgifter 1995. Miljarder kronor.

- Direkta skatter
- Indirekta skatter
- Socialförsäkringsavgifter
- Räntor
- Konsumtion
- Investeringar
- Övrigt
- Statsbidrag
- Transfereringar
- Skatter, avgifter, räntor och övrigt
- Transfereringar till hushållen, näringslivet samt internationella bidrag m.m.
- Hushållen
- Näringslivet m.m.
- Internationella bidrag m.m.

13. Hur stor andel av den offentliga sektorns utgifter för konsumtion stöd kommunerna för?

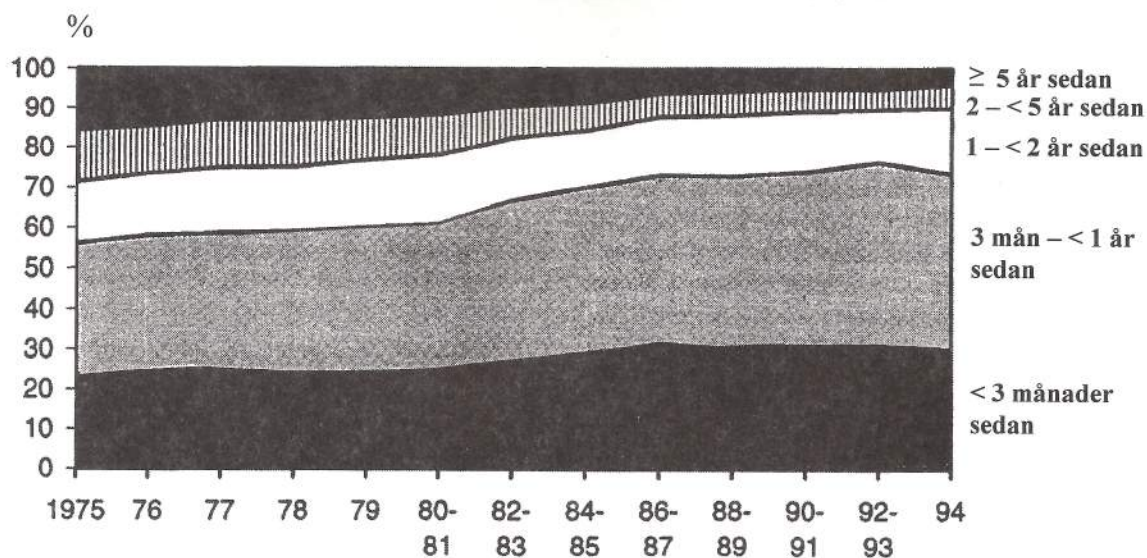
- A 10 procent
- B 30 procent
- C 50 procent
- D 70 procent
- E 90 procent

14. Hur stor var statens och kommunernas sammanlagda skatteinkomst?

- A 350 miljarder kr
- B 450 miljarder kr
- C 600 miljarder kr
- D 850 miljarder kr
- E 1 000 miljarder kr



## TANDHÄLSA OCH TANDLÄKARBESÖK



Den svenska befolkningen 16-74 år procentuellt fördelad efter tidpunkten för senaste tandläkarbesöket 1975-94.

Andel personer i olika kategorier som saknade egna tänder respektive hade enbart egna tänder 1975, 1980-81 och 1988-89. Procent före och efter köns- och åldersstandardisering.<sup>1</sup>

	Inga egna tänder						Enbart egna tänder					
	1975		1980-81		1988-89		1975		1980-81		1988-89	
	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>	pro-cent	stand pro-cent <sup>1</sup>
Alla 16-74 år	15,4		11,4		6,4		71,8		77,4		83,6	
Män	13,1		9,9		5,6		73,3		78,3		84,7	
Kvinnor	17,5		12,9		7,3		70,3		76,6		82,6	
<i>Åldersgrupp</i>												
16-44 år	2,0		1,0		0,3		93,8		96,0		97,8	
45-64 år	22,3		15,6		7,9		54,7		65,0		75,3	
65-74 år	52,1		44,2		28,6		25,3		30,0		43,8	
<i>Socioekonomisk grupp</i>												
Ej facklärd arbetare	22,6	21,2	18,8	17,6	12,0	11,1	60,6	62,0	67,3	68,8	74,4	75,5
Facklärd arbetare	13,8	16,2	11,6	13,3	7,3	8,8	70,9	67,4	75,0	72,3	83,5	81,4
Lägre tjänstemän	6,8	9,9	4,8	6,9	3,3	3,6	84,3	79,0	85,8	81,4	86,0	85,2
Mellan- och högre tjm	4,5	6,0	3,6	4,8	1,8	2,3	87,7	84,4	88,8	86,7	91,2	89,9
Företagare	14,4	13,5	9,6	8,3	5,4	4,9	70,9	72,9	76,2	79,4	84,8	86,0
Lantbrukare	34,3	21,1	33,0	17,8	18,8	9,4	48,8	66,1	46,7	68,1	59,7	78,0
<i>H-Region<sup>2</sup></i>												
H1 Stockholm	8,8	9,5	5,6	6,1	3,1	3,5	79,4	78,2	83,6	82,5	87,7	86,7
H2 Göteborg-Malmö	11,4	12,1	7,9	8,2	4,2	4,4	76,0	74,8	82,0	81,5	87,3	86,8
H3 Större kommuner	14,6	14,6	11,1	11,1	6,0	6,0	73,0	72,9	77,5	77,4	84,3	84,2
H4 Södra mellanbygden	16,9	16,2	13,2	12,4	7,9	7,1	69,9	70,9	75,2	76,5	81,4	82,8
H5 Norra tätbygden	25,2	23,5	18,4	18,3	11,4	12,2	58,6	60,7	70,0	70,0	78,0	76,9
H6 Norra glesbygden	32,4	29,9	22,9	20,6	14,1	12,6	54,1	56,8	65,3	68,1	72,8	75,4

<sup>1</sup> Genom köns- och åldersstandardisering elimineras den inverkan som ålder och kön har vid procentskattningarna. Motivet för att göra en sådan standardisering är att tandhälsa, liksom all hälsa, i hög grad har samband med ålder och kön.

<sup>2</sup> Homogenitetsregioner, indelning efter tätortsgrad och viss geografisk belägenhet.



15. Hur stor andel av befolkningen i åldrarna 16–74 år hade 1994 besökt en tandläkare för mindre än ett år sedan?

- A En av fyra
- B En av två
- C Tre av fyra
- D Fem av sex
- E Nio av tio

16. Vilka två socioekonomiska grupper liknar mest totalgruppen vad avser den andel som hade enbart egna tänder vid de tre angivna tidpunkterna?

- A Ej facklärda arbetare och facklärda arbetare
- B Facklärda arbetare och företagare
- C Företagare och lägre tjänstemän
- D Lägre tjänstemän och lantbrukare
- E Lantbrukare och ej facklärda arbetare

## FÖRDELNING AV FORSKNINGSANSLAG

**Fakultetsanslag och externa forskningsanslag till svensk nationalekonomisk forskning verksamhetsåren 1980/81–1989/90. Anslagen är uppdelade på mottagande utbildningsinstitutioner och omräknade till 1989/90 års prisnivå. Tusental kronor.**

	80/81	81/82	82/83	83/84	84/85	85/86	86/87	87/88	88/89	89/90
<b>Fakultetsanslag:</b>										
GU	3 366	3 238	3 105	2 933	2 949	2 689	2 980	3 404	3 908	4 295
HHS	2 450	2 408	2 494	2 537	2 475	2 444	2 882	2 434	3 057	2 995
IIES	4 823	4 688	4 598	4 374	4 793	6 592	5 826	6 920	6 917	6 466
LU	2 852	3 168	3 549	3 036	3 343	3 124	2 940	2 929	3 140	2 612
SOFI	1 717	1 615	1 583	1 424	1 661	1 658	2 118	2 114	2 202	2 787
SU	1 876	1 874	1 762	1 637	1 943	1 695	1 738	1 947	2 271	2 231
UmU	1 857	2 167	2 230	2 118	1 799	1 759	2 068	2 550	3 295	3 350
UU	1 799	1 678	1 767	2 619	2 381	2 369	1 757	2 106	2 625	3 752
Summa	20 740	20 836	21 088	20 678	21 344	22 330	22 309	24 404	27 415	28 488
<b>Externa forskningsanslag:</b>										
GU	2 397	1 894	1 376	1 010	2 552	5 679	4 554	4 665	5 607	7 147
HHS	3 815	3 203	4 090	3 886	2 659	2 678	2 536	2 423	2 754	1 909
IIES	2 072	3 815	2 070	3 589	4 555	4 517	1 914	2 932	6 450	4 315
LU	4 520	1 941	2 531	3 435	3 244	2 824	4 679	4 080	2 785	2 170
SOFI	0	28	919	982	381	541	2 679	1 759	538	753
SU	6 253	5 338	3 359	5 112	4 418	3 230	4 231	3 693	2 590	1 869
UmU	1 294	824	970	1 356	1 533	1 597	1 290	1 260	1 226	1 479
UU	131	499	479	226	574	719	307	933	1 495	1 289
Summa	20 482	17 542	15 794	19 596	19 916	21 785	22 190	21 745	23 445	20 931

GU: Göteborgs universitet  
HHS: Handelshögskolan i Stockholm  
IIES: Institutet för internationell ekonomi  
LU: Lunds universitet

SOFI: Institutet för social forskning  
SU: Stockholms universitet  
UmU: Umeå universitet  
UU: Uppsala universitet

17. Vilket verksamhetsår var det sammanlagda anslaget till svensk nationalekonomisk forskning störst respektive minst?

- A 1987/88 respektive 1981/82
- B 1988/89 respektive 1981/82
- C 1988/89 respektive 1982/83
- D 1989/90 respektive 1982/83
- E 1989/90 respektive 1983/84

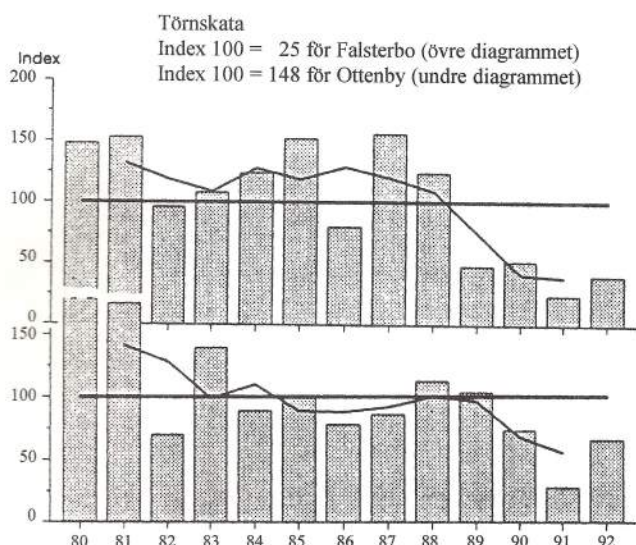
18. Med hur många procent hade det externa forskningsanslaget till Stockholms universitet minskat 1989/90 om man jämför med 1980/81?

- A 20 procent
- B 30 procent
- C 70 procent
- D 230 procent
- E 330 procent



## FÅNGSTSTATISTIK FÖR FEM FÅGELARTER VID FALSTERBO OCH OTTENBY FÅGELSTATIONER

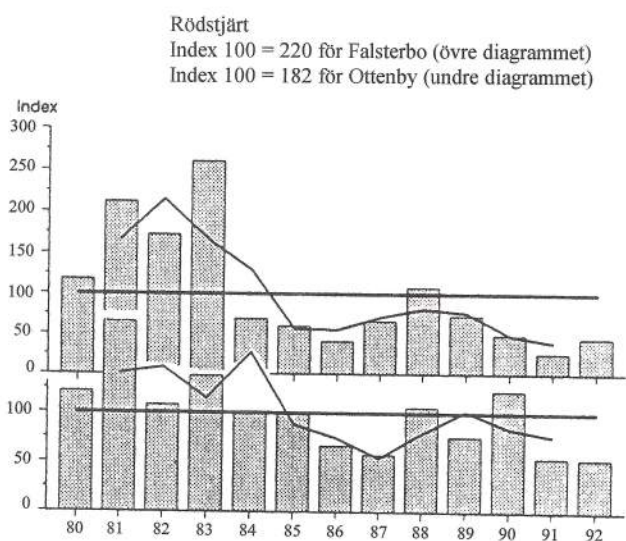
I diagrammen motsvarar index 100 det antal fåglar av respektive art som i medeltal infångats per år under undersökningsperioden (höstarna 1980–1992). Det rullande treårsmedeltalet anger ett genomsnitt av indexvärdena för det aktuella året, närmast föregående år och närmast följande år.



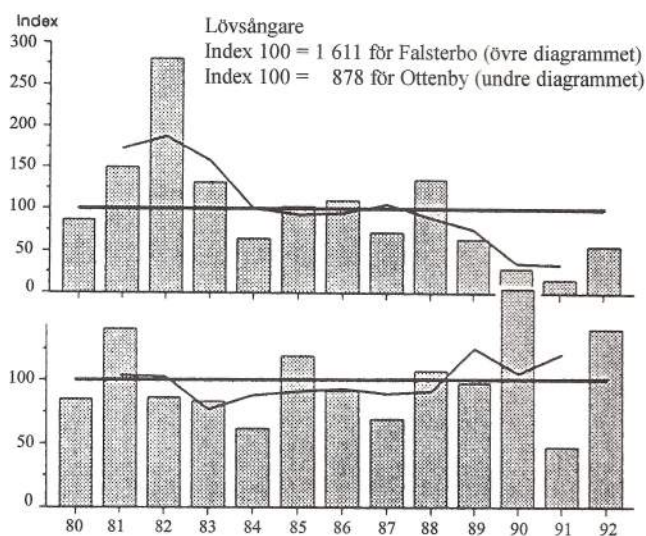
**Fångststatistik för törnskata vid Falsterbo respektive Ottenby höstarna 1980–92. Index årsvis (staplar) och som rullande treårsmedeltal (kurva).**

### Antal fåglar av de fem studerade arterna som infångats vid Falsterbo respektive Ottenby hösten 1992.

	Falsterbo	Ottenby
Gärdsmyg <i>Troglodytes troglodytes</i>	795	423
Rödstjärt <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	99	99
Lövsångare <i>Phylloscopus trochilus</i>	897	1 229
Kungsfågel <i>Regulus regulus</i>	3 515	3 152
Törnskata <i>Lanius collurio</i>	10	98

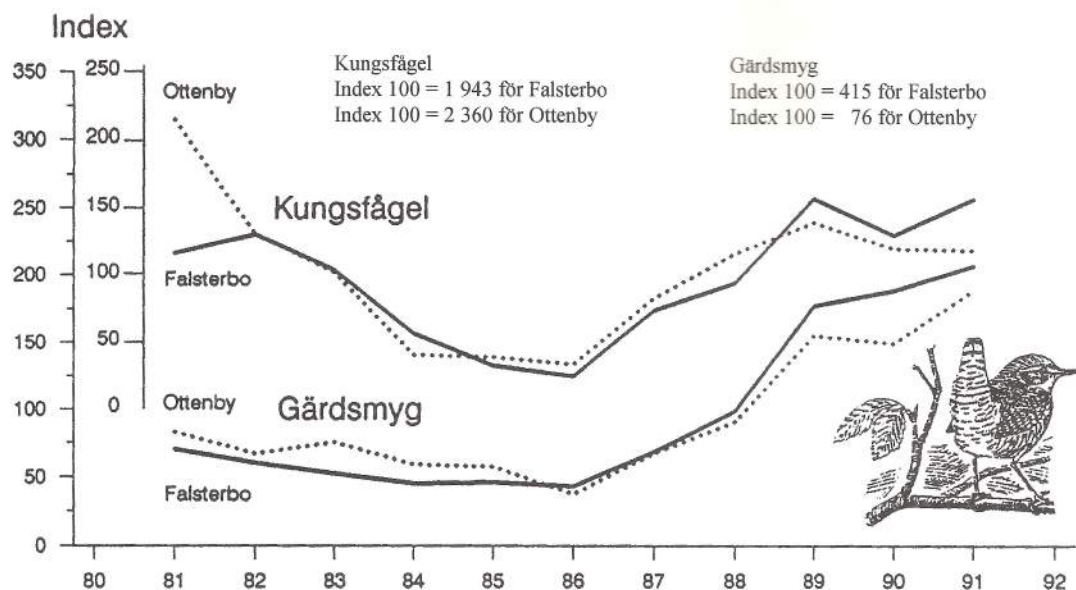


**Fångststatistik för rödstjärt vid Falsterbo respektive Ottenby höstarna 1980–92. Index årsvis (staplar) och som rullande treårsmedeltal (kurva).**



**Fångststatistik för lövsångare vid Falsterbo respektive Ottenby höstarna 1980–92. Index årsvis (staplar) och som rullande treårsmedeltal (kurva).**





Fångststatistik för gärdsmyg (index avläses på axeln längst till vänster) och kungsfågel (axeln intill) vid Falsterbo respektive Ottenby höstarna 1980–92. Index som rullande treårsmedeltal.

19. Hur många lövsångare fångades vid Falsterbo respektive Ottenby 1982?
- A 275 respektive 85 stycken
  - B 2 800 respektive 750 stycken
  - C 2 800 respektive 900 stycken
  - D 4 400 respektive 750 stycken
  - E 4 400 respektive 900 stycken
20. Vilken fågelart stod för det minsta genomsnittliga antalet infångade exemplar per år vid Ottenby under perioden 1988–90?
- A Törnskata
  - B Rödstjärt
  - C Lövsångare
  - D Kungsfågel
  - E Gärdsmyg

PROVET ÄR SLUT. OM DU HAR TID ÖVER, GÅ TILLBAKA OCH KONTROLLERA DINA SVAR.